

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

สายใจ ระดมสุข¹ บุญมี พันธุ์ไทย²

ศักดิ์สิทธิ์ ชัตติยาสุวรรณ³ บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มโนภาพแห่งตน วินัยในตนเอง การรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชน และการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มโนภาพแห่งตน วินัยในตนเอง และการรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชนกับการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (3) ศึกษาอิทธิพลทางตรง และทางอ้อมของปัจจัยที่มีต่อการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ขนาดตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จำนวน 840 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และทดสอบโมเดลตามหลักการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษามีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลอยู่ในระดับมาก มีมโนภาพแห่งตนอยู่ในระดับมาก มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมาก มีการรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชนอยู่ในระดับมาก และการคิดเป็นของนักศึกษามีอยู่ในระดับมาก

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มโนภาพแห่งตน วินัยในตนเอง การรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชนกับการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 4 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กับการคิดเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ปัจจัยวินัยในตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อการคิดเป็นสูงที่สุด ปัจจัยสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคิดเป็น และปัจจัยสัมพันธภาพระหว่างบุคคลมีอิทธิพลรวมสูงที่สุดต่อการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

คำสำคัญ: การคิดเป็น; สถาบันอุดมศึกษา; ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

¹ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ สาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2086 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ, กรุงเทพมหานคร 10240, ประเทศไทย
อีเมล: saijai_r122@hotmail.com

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันรัชต์ภาคย์

⁴ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Factors Influencing the “Thinking” (“khit pen”) of Undergraduates at Institutions of Higher Education in the Lower Northeastern Region

Saijai Radomsuk¹ Boonmee Punthai²
Saksit Khattiyasuwan³ Boonchird Pinyoanuntapong⁴

Abstract

The objectives of the research are as follows: (1) the levels at which are exhibited factors of interpersonal relationships, the self-concept, self-discipline, perceptions of information from the mass media, and the “thinking” (“khit pen”) of selected undergraduates at institutions of higher education in the lower northeastern region. (2) the relationships between all of the above factors and the “thinking” (“khit pen”) of these undergraduates. (3) the direct and indirect influence of the factors on the “thinking” (“khit pen”) of the students. The sample population consisted of 840 undergraduates selected from the research population.

The instruments of research a form used in measuring by the questionnaire. and a form employed for measuring the levels at which perceptions of information from the mass media were evinced. Using confirmatory factor analysis (CFA), the researcher also tested the construct validity of the forms. Findings are as follows:

1. The students exhibited interpersonal relationships at a high level. The self-concept was at a high level. Self-discipline was at a high level. Perceptions of information from the mass media were at a high level. The “thinking” (“khit pen”) was evinced at the highest level.

2. The relationships between these factors and the “thinking” (“khit pen”) of the students were as follows: The correlation coefficients for all four factors showed relationships with “thinking” (“khit pen”) at the statistically significant level of .01.

3. The factor of self-discipline exhibited direct influence on the “thinking” (“khit pen”) at the highest level. The factors of interpersonal relationships, perceptions of information from the mass media exhibited indirect influence on the “thinking” (“khit pen”). The factor of interpersonal relationships exhibited the highest total influence on the “thinking” (“khit pen”) of the students under investigation.

Keywords: “thinking” (“khit pen”); institutions of higher education; the Lower Northeastern Region

¹ Doctor of Philosophy Program in Social Sciences, Ramkhamhaeng University
2086 Ramkhamhaeng Road, Hua Mak, Bangkok, Bangkok 10240, Thailand
E-mail: saijai_r122@hotmail.com

² Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

³ Graduate School, Rajapark Institute

⁴ Faculty of Education, Srinakharinwirot University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จุดมุ่งหมายการศึกษาของไทยที่พึงประสงค์ ดังที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (2545, หน้า 5) กล่าวไว้ในมาตรา 6 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากจุดมุ่งหมายนี้เองในแผนได้ระบุถึงเป้าหมายการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาว่าจะพัฒนาคุณภาพนักศึกษาให้เป็นให้เป็นผู้รู้จักคิดวิเคราะห์มากกว่าการท่องจำและมีทักษะในการทำงานมากกว่าการรู้รอบในเชิงทฤษฎี นอกจากนี้ต้องปรับเปลี่ยนระบบการผลิตบัณฑิตสำหรับศตวรรษที่ 21 ให้มีความสามารถที่หลากหลายมีทักษะสูงและสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศได้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้เป็นที่ยอมรับได้ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ (แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559), 2555, หน้า 4) ด้วยเหตุนี้ “คน” ที่สถาบันอุดมศึกษาลดขึ้นควรมีลักษณะแตกต่างไปจากการศึกษาในระดับอื่นๆ ถ้าผลิตเพียงแต่ให้มีความรู้มีทักษะเพื่อไปประกอบอาชีพสามารถเลี้ยงตนเองได้ ถือว่าบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาของหลักสูตรแล้ว เพียงแค่นี้แสดงว่ายังไม่บรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของไทยที่ต้องการสร้างคนเพื่อไปเปลี่ยนแปลงความคิดเพื่อปรับปรุงสังคมให้ดีขึ้น นั่นหมายความว่ามหาวิทยาลัยต้องสอนให้คนคิดเป็นเพราะการคิดเป็นไม่ใช่การคิดที่เน้นคุณภาพของสมองเท่านั้น แต่ให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพของจิตใจประกอบด้วย

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 วิสัยทัศน์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (2552-2561) กำหนดให้ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” โดยมีเป้าหมายยุทธศาสตร์ คือ คนไทยคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ มีทักษะในการคิดและปฏิบัติ มีความสามารถ

ในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการแข่งขัน (Ministry of Education Office, the Education Council, 2011) ดังที่ Panich (2012, pp.16-21) กล่าวว่า สารวิชามีความสำคัญแต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้สารวิชาควรเป็นการเรียนรู้จากการค้นคว้าเองของมนุษย์ แต่ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ทุกคนต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ 3R x 7C และทักษะที่จำเป็นที่สุด คือ ทักษะในการสื่อสารและความสามารถในการใช้ข้อมูล ดังข้อมูลรู้ว่าเชื่อถือข้อมูลไหน จะตัดสินใจจากอะไร ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นเรื่องสำคัญมาก นอกจากนี้เซอร์ไมเคิลบาร์เบอร์ ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในรูปของสมการประกอบด้วย 4 ตัว E (K + T + L) โดย K-Knowledge คือ ความรู้ T-Thinking คือ ครูต้องสามารถทำให้เด็กคิดเป็น และ L-Leader คือ ความเป็นผู้นำ และสำคัญที่สุด คือ ต้องเป็นคนที่มี E-Ethic คือ ต้องเป็นคนดีมีคุณธรรม (Smuttai, 2013, pp. 3-4) ในประเด็นนี้ Vorapipat (2011, pp. 2-3) กล่าวว่า ผู้ได้รับการศึกษาเป็นผู้ที่เจริญงอกงาม เป็นผู้พัฒนา การรู้วิชาหนังสือเป็นเพียงส่วนหนึ่งของผู้มีการศึกษาเท่านั้น การวัดว่าใครมีการศึกษามากน้อยเพียงไรจะต้องวัดว่าผู้นั้นมีความขยัน มีความรับผิดชอบ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น มีคุณธรรม มีศีลธรรม มีความสามารถในการดำรงชีวิต และมีความสามารถในการนำความรู้มาใช้ในชีวิตและสังคมเพียงใดนอกจากนี้หลายคนคิดว่าความสำเร็จขึ้นอยู่กับว่าคนนั้นมีความฉลาดมากน้อยเพียงใด ความคิดนี้ไม่ได้ถูกเสมอไป ทั้งนี้เพราะความฉลาดเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งของความสำเร็จ ปัจจัยที่สำคัญยิ่งกว่าความฉลาดก็คือคนนั้นจะต้องเป็นคนที่มีวิสัยคิดที่ดีและคิดเป็น เป็นคนที่มีความมุ่งมั่น ไม่ยอมแพ้ และมีความขยันขันแข็ง เพราะหากฉลาดแต่คิดไม่เป็นและไม่ขยันก็ไม่อาจที่ประสบความสำเร็จได้ ดังเช่น คำกล่าว

ของศาสตราจารย์ไมเคิล แชนเดล แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดที่สอนนักศึกษาว่า “ต่อให้พื้นดินอุดมสมบูรณ์แค่ไหน หากไม่ลงมือเพาะปลูกจะไม่มีวันได้เชยชมดอกผลที่งอกงาม คนเราเช่นกันต่อให้ฉลาดมากแค่ไหน หากคิดไม่เป็น ไม่ขยันก็ไม่มีวันประสบความสำเร็จ” (Wei, 2016, p. 6).

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันที่มีบทบาทอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ บทบาทของการศึกษาจำเป็นต้องสอดแทรกให้สามารถเสริมสร้างความรู้ ความคิด ทักษะและทัศนคติช่วยให้นักศึกษารู้จักตนเอง สามารถรู้จักและเข้าใจความสัมพันธ์ของตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม มีความรู้ในการแก้ปัญหา เสริมสร้างชีวิตและสังคมให้ดีกว่าคือการศึกษาคือต้องช่วยพัฒนาทั้งสมอง ร่างกายและจิตใจ และนอกจากนี้การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปจากมัธยมศึกษา จากประสบการณ์ในการสอนนักศึกษาระดับปริญญาตรี กอปรกับการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ทำให้ผู้วิจัยเห็นปัญหาที่ชัดเจนในเรื่องการไม่ให้ความสำคัญกับความสามารถในการคิดเป็นให้กับนักศึกษา คิดเป็นคือคิดถูกต้องที่จะให้เกิดผลดี เพราะถ้าคิดถูกต้องแล้วก็เป็นความคิดเป็น (Phra Prom Khunaporn (P.A.Puyutto, 2012, p. 16)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า ทั้งในวิชาการและในทางศาสนาล้วนมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า “การคิดเป็น” นั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากสำหรับทุกคน เชื่อว่า คิดเป็นจะสามารถปรับปรุงตนเอง ครอบครัว หรือชุมชน สังคมสิ่งแวดล้อมและวิชาการอย่างผสมกลมกลืนเพื่อให้ชีวิตมีคุณภาพที่ดีภายใต้กรอบของคุณธรรมและศีลธรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง เพราะการคิดและทักษะการใช้ข้อมูลนั้นจัดได้ว่าเป็นกลไกสำคัญในการเรียนรู้ และเป็นคุณลักษณะสำคัญที่จะต้อง

ส่งเสริมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนในทุกระดับการศึกษาให้นักศึกษาสามารถคิดเป็น แก้ปัญหาได้ พร้อมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อที่นักศึกษาเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาระดับของปัจจัยสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล มโนภาพแห่งตน วินัยในตนเอง การรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชน และการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล มโนภาพแห่งตน วินัยในตนเอง และการรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชนกับการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
3. ศึกษาอิทธิพลทางตรง และทางอ้อมของปัจจัยที่มีต่อการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

นิยามศัพท์

1. **ปัจจัย** หมายถึง ตัวแปรที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการคิดเป็นของนักศึกษา ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างบุคคล มโนภาพแห่งตน วินัยในตนเอง และการรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชน โดยใช้แบบวัดที่ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญและกำหนดเกณฑ์ในการวัดทุกตัวแปร
2. **สถาบันอุดมศึกษา** หมายถึง มหาวิทยาลัยของรัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา และยังไม่ออกนอกระบบ ปีการศึกษา 2558 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จำนวน 8 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดยโสธร จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี

3. **การคิดเป็น** หมายถึง ลักษณะการคิดเพื่อแก้ปัญหา เป็นการคิดที่มีระบบ ไม่ใช่การคิดที่อาศัยข้อมูลด้านใดด้านหนึ่งหรือเพียงสองด้าน แต่จะใช้ข้อมูลครบทั้งสามด้าน ประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา ได้แก่ การใช้ข้อมูลตนเอง การใช้ข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อม และการใช้ข้อมูลวิชาการ

4. **สัมพันธภาพระหว่างบุคคล** หมายถึง การปฏิบัติตนเพื่อให้เกิดความเข้าใจความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักศึกษากับครอบครัว ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และระหว่างนักศึกษาด้วยกัน

5. **มโนภาพแห่งตน** หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง การเคารพนับถือตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง

6. **วินัยในตนเอง** หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการควบคุมความประพฤติของตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยอิทธิพลจากภายนอกมาควบคุมการกระทำของตน ซึ่งเกิดจากการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ และประเพณีอันดีงาม ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความอดทน เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวมและตนเอง

7. **การรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชน** หมายถึง การอ่าน การดู การฟัง ได้รับรู้ข่าวสารหรือกิจกรรมต่างๆ ของสื่อ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ทุกชนิดและอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีส่วนชี้นำชักจูง โน้มน้าวให้ผู้รับสารจากสื่อกระทำพฤติกรรมตาม รวมทั้งมีผลต่อการคิดเป็น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับตัวแปร สัมพันธภาพระหว่างบุคคล มโนภาพแห่งตน วินัยในตนเอง การรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชน และการคิดเป็น

2. ตัวแปรพยากรณ์ (predictor variables) ประกอบด้วย (1) สัมพันธภาพระหว่างบุคคล (2) มโนภาพแห่งตน (3) วินัยในตนเอง (4) การรับรู้ข่าวสาร

จากสื่อสารมวลชน และ (5) ตัวแปรเกณฑ์ (critical variable) การคิดเป็น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์ทางด้านวิชาการ

1. เป็นการเพิ่มพูนองค์ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

2. เป็นประโยชน์ทั้งในด้านทฤษฎี และการวิจัยเกี่ยวกับการคิดเป็น ตลอดจนเป็นแนวทางการวิจัยในลักษณะของการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อไป

ประโยชน์ทางด้านการปฏิบัติ

1. ข้อค้นพบจากการวิจัยจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในการปรับเปลี่ยนนโยบายการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาคิดเป็นมากขึ้น

2. เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงนโยบาย และการจัดทำโครงการ กิจกรรม เพื่อการพัฒนาการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดเป็น การคิดเป็น (Khit Pen) เป็นกระบวนการคิดสู่การปฏิบัติที่เกิดขึ้นจากหลักการและแนวคิดของนักการศึกษาไทย ผู้ก่อตั้งทฤษฎีการคิดเป็น คือ โกวิทวรพิพัฒน์ ได้อธิบาย “คิดเป็น” แปลตามตัวอักษรได้ว่า คิดได้ หรือสามารถคิด หรืออาจจะแปลได้ว่าเป็นการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และรู้จักแก้ปัญหา ซึ่งสามารถอธิบายในทางปฏิบัติได้ว่า “คนคิดเป็น” คือ ผู้ที่รู้จักคิดแก้ปัญหาในชีวิตได้อย่างมีระบบ สามารถค้นหา

สาเหตุของปัญหา สามารถรวบรวมข้อมูลและทางเลือกต่างๆ รู้จักเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย โดยอาศัยค่านิยม ความสามารถ และสภาพความเป็นอยู่ของตนเอง และทราบว่าจะเลือกเอาวิธีใดในการแก้ปัญหาจึงจะเหมาะสม สามารถปรับปรุงตัวเราให้เข้ากับสังคมหรือสิ่งแวดล้อม ปรับปรุงสังคมและสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับตัวเรา ปรับปรุงทั้งตัวเราและสังคมสิ่งแวดล้อมทั้งสองด้านให้ประสมกลมกลืนกันซึ่งกันและกัน (Vorapipat, 2011; Office of the Non-Formal and Informal Education, 2008) การคิดเป็น หมายถึง ลักษณะการคิดเพื่อแก้ปัญหา เป็นการคิดที่มีระบบ ไม่ใช่การคิดที่อาศัยข้อมูลด้านใดด้านหนึ่งหรือเพียงสองด้านแต่จะใช้ข้อมูลทั้งสามด้านประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหาได้แก่ การใช้ข้อมูลตนเอง การใช้ข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อม และการใช้ข้อมูลวิชาการ

2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล จากการศึกษาเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นตัวแปรที่จะช่วยให้นักศึกษามีทักษะการคิดเป็นได้ดี เพราะหากนักศึกษาไม่มีความเข้าใจความสัมพันธ์ที่ดีที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น การคิดเป็นย่อมไม่เกิดขึ้น (Chatsupakul 2014; Amornchewin, 2017; Hajiyakhchali, 2013) สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง การปฏิบัติตนเพื่อให้เกิดความเข้าใจความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักศึกษากับครอบครัว ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

3. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมโนภาพแห่งตน จากการศึกษาเกี่ยวกับมโนภาพแห่งตนพบว่าคนที่พัฒนาการรู้จักตนได้สำเร็จคือคนที่มีความนึกคิดเกี่ยวกับตนในทางที่ดีคือคนที่เห็นว่าตัวเองมีค่าและรู้สึกว่าคุณค่าอื่นก็เห็นว่าตัวเขามีคุณค่าด้วย เป็นคนที่รู้สึกว่ามีคนอื่นรักตนและเขาก็รักคนอื่นด้วย ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนประสบความสำเร็จ ส่วนบุคคลที่รู้สึกว่าคุณค่าตนไม่ได้รับความรักหรือเป็นคนไม่มีค่าก็จะ

รู้สึกตนในทางไม่ดีคือรู้สึกว่าคุณค่าตนไม่ประสบความสำเร็จ รู้สึกเหงา เศร้า กังวล ตัดสินใจไม่ได้ ไม่อยากเผชิญชีวิต เป็นต้น (Amornchewin, 2015; Poopunsri & Dumrongpol, 2011, p. 48; Sindhusen, 2016, pp. 15-16; Ercan, 2010) มโนภาพแห่งตน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง การเคารพนับถือตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง

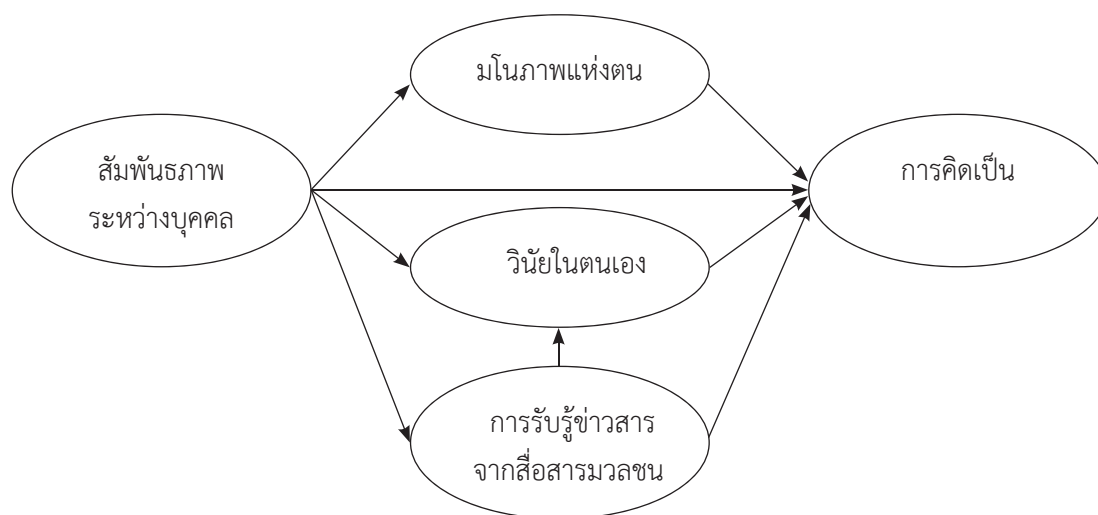
4. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง จากการศึกษาเกี่ยวกับวินัยในตนเองก็นับว่ามีอิทธิพลอย่างมากต่อการคิดเป็น เนื่องจากวินัยในตนเองเป็นคุณสมบัติสำคัญที่บุคคลควรจะมีเพราะผู้ที่วินัยในตนเองจะมีจริยธรรมและประพฤติตนอย่างมีเหตุผล ไม่ก่อความวุ่นวายแก่สังคมและยังส่งเสริมการคิดเป็น เพราะว่าการคิดเป็นไม่ใช่การคิดที่เน้นสมรรถภาพทางสมองเท่านั้น แต่รวมถึงคุณภาพจิตใจหรือการคิดรอบด้วยหลักจริยธรรมอันดีงาม (Sanglerduthai, 2008; Maneewong, (nd), p. 168) วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการควบคุมความพฤติกรรมของตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยอิทธิพลจากภายนอกมาควบคุมการกระทำของตน ซึ่งเกิดจากการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับและประเพณีอันดีงาม ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความอดทน เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวมและตนเอง

5. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข่าวสาร จากการศึกษาการรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชนก็นับว่ามีอิทธิพลอย่างมากต่อการคิดเป็น เนื่องจากการคิดเป็นมีองค์ประกอบการใช้ข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อมมาประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา ซึ่งนักศึกษาจำเป็นต้องใช้การรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชนประกอบการคิดเป็น (Yoelao, Langka, Pimthong & Peungposop, 2013; Thitikunjaroen, & Suvachittanont, 2010) การรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชนหมายถึงการอ่าน การดู การฟังได้รับรู้ข่าวสาร

หรือกิจกรรมต่างๆ ของสื่อ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ ทุกชนิดและอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีส่วนชักนำชักจูง โน้มน้าว ให้ผู้รับสารจากสื่อกระทำพฤติกรรมตาม

จากการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเรื่องการคิด เป็นอย่างไม่เป็นทางการ ตลอดจนประสบการณ์การ

สอนของผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นตัวแปรพยากรณ์ ที่ศึกษาได้จำนวน 4 ตัวแปร คือ สัมพันธภาพระหว่างบุคคล มโนภาพแห่งตน วินัยในตนเอง และการรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชน ซึ่งตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวมีอิทธิพลต่อการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ดังนำเสนอในภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

สมมุติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และความรู้พื้นฐานต่างๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผู้วิจัยกำหนดสมมุติฐานว่า

1. สัมพันธภาพระหว่างบุคคล มโนภาพแห่งตน วินัยในตนเอง การรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชนกับการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีความสัมพันธ์กันทางบวก
2. สัมพันธภาพระหว่างบุคคลมีอิทธิพลทางตรง และทางอ้อมต่อการคิดเป็น โดยค่าอิทธิพลทาง

อ้อมผ่านมโนภาพแห่งตน วินัยในตนเอง และการรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชน มโนภาพแห่งตน วินัยในตนเอง และการรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชน มีอิทธิพลทางตรงต่อการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและยังไม่ออกนอกระบบภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ออกเฉียงเหนือตอนล่าง มี 8 มหาวิทยาลัย มีนักศึกษาจำนวน 112,546 คน

2. ขนาดตัวอย่าง การกำหนดขนาดขนาดตัวอย่าง ผู้วิจัยพิจารณาจากข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model--SEM) ด้วยโปรแกรมลิสเรลที่ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แนวคิดของลินด์แมน (Lindeman, 1980, as cited in Wiratchai, 2009) เนื่องมาจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสเรล ซึ่งลินด์แมนเสนอว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างต้องมีอย่างน้อย 10-20 คน ต่อ 1 พารามิเตอร์ โดยการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณในโมเดลจำนวน 45 พารามิเตอร์ จึงได้ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมจำนวน 450-900 คนในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 840 คน การสุ่มตัวอย่างใช้เทคนิคการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยสุ่มมหาวิทยาลัยในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 4 มหาวิทยาลัยจาก 8 มหาวิทยาลัย โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

2.2 ผู้วิจัยสุ่มแบบสัดส่วนหรือสุ่มนักศึกษาในแต่ละมหาวิทยาลัยที่ได้ในขั้นตอนข้อที่ 1 จำนวน 840 คนตามขนาดตัวอย่างจากประชากรที่ต้องการในการวิจัย

3. เครื่องมือวิจัย เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองจำนวน 5 แบบวัด ดังนี้ 1) แบบวัดการคิดเป็น 2) แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างบุคคล 3) แบบวัดมโนภาพแห่งตน 4) แบบวัดวินัยในตนเอง และ 5) แบบวัดการรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าสถิติต่างๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างจะหาค่าความถี่ และร้อยละ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลของปัจจัย และข้อมูลการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ด้วยการวิเคราะห์ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Parsons, 1960) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์

4.2.3 การวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างด้วยการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (structure equation model) โดยเลือกใช้วิธีการประมาณค่าแบบโลกลีสูงสุด (Maximum Likelihood-ML) เนื่องจากเป็นวิธีที่ใช้อย่างแพร่หลาย สามารถคำนวณหาค่าดัชนีความกลมกลืน (fit indexes) และมีความเชื่อมั่นสูง

4.2.4 การตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิง-ประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลกับเกณฑ์ที่กำหนดจากนั้นจึงปรับปรุงโมเดลเพื่อให้ได้ค่าดัชนีเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับของปัจจัยสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มโนภาพแห่งตน วินัยในตนเอง การรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชน และการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า ภาพรวมของระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาค

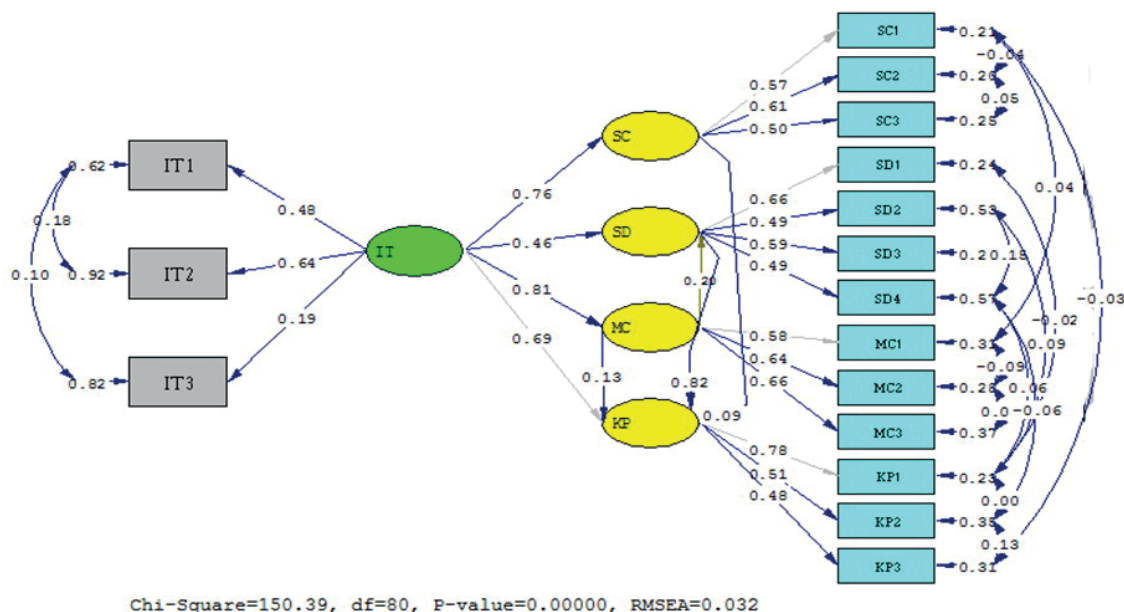
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ มโนภาพแห่งตน วินัยในตนเอง และการรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชน ตามลำดับ และผลการศึกษาการคิดเป็นของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีการใช้ข้อมูลตนเองมากที่สุด รองลงมา คือ การใช้ข้อมูลวิชาการ และการใช้ข้อมูลด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า ปัจจัยทุกตัวมีความสัมพันธ์ต่อการคิดเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาอิทธิพลทางตรง และทางอ้อมของปัจจัยที่มีต่อการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า ผลจากการปรับโมเดล มีค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 150.39 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 80 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (Chi-square/df $150.39/80=1.88<2.00$) ซึ่งแสดงว่ายอมรับสมมติฐานว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.98 มีค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.96 ดัชนีวัดความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.99 มีค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.028 มีค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณ

ค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.032 และมีขนาดตัวอย่างวิกฤติ (CN) เท่ากับ 641.77 ซึ่งสนับสนุนว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรง และทางอ้อมที่ส่งผลต่อการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า การคิดเป็นของนักศึกษาได้รับอิทธิพลตรงจากวินัยในตนเองมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.82 รองลงมา คือ สัมพันธภาพระหว่างบุคคล โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.69 การคิดเป็นของนักศึกษาได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และการรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชน โดยส่งผ่านวินัยในตนเอง มโนภาพแห่งตน การรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชนมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.16 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อตัวแปรการคิดเป็นของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างบุคคล โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.85 รองลงมา คือ วินัยในตนเองการรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชน และมโนภาพแห่งตน โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.82, 0.29 และ 0.09 ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสรุปได้ว่า การคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีการใช้ข้อมูลตนเองมากที่สุด รองลงมาคือ การใช้ข้อมูลวิชาการ การใช้ข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ และการคิดเป็นของนักศึกษาได้รับอิทธิพลผลรวมสูงที่สุดจากสัมพันธภาพระหว่างบุคคล นั่นคือหากนักศึกษามีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลมากขึ้นก็จะส่งผลให้นักศึกษามี การคิดเป็นมากขึ้นด้วย ดังแสดงในภาพ 2

ภาพ 2 โมเดลสมการโครงสร้างในรูปแบบคะแนนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดเป็นของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า

1. ปัจจัยสัมพันธภาพระหว่างบุคคลมีอิทธิพลต่อการคิดเป็นของนักศึกษาสูงที่สุด การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นตัวแปรสำคัญที่จะช่วยให้ให้นักศึกษามีทักษะการคิดเป็นได้ดี เพราะหากนักศึกษาไม่มีความเข้าใจความสัมพันธ์ที่ดีที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น อันเป็นที่มาของสัมพันธภาพระหว่างบุคคล การคิดเป็นย่อมไม่เกิดขึ้น สอดคล้องกับ Chatsupakul (2014) กล่าวว่า การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลมีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิตของทุกคน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Hajiyakhchali (2013) พบว่า กระบวนการสร้างสรรค์การแก้ไขปัญหาก็ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญ

ต่อสุขภาวะทางการศึกษาของนักศึกษารวมถึงผลกระทบที่โรงเรียน การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเรียน และรายงานตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่พึงประสงค์

2. วินัยในตนเองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมลำดับที่สองต่อการคิดเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากวินัยในตนเองเป็นคุณสมบัติสำคัญที่ควรจะมีเพราะผู้ที่วินัยในตนเองจะมีจริยธรรมและประพฤติตนอย่างมีเหตุผล ไม่ก่อความวุ่นวายแก่สังคม และยังส่งเสริมการคิดเป็น เพราะว่าการคิดเป็นไม่ใช่การคิดที่เน้นสมรรถภาพทางสมองเท่านั้น แต่รวมถึงคุณภาพจิตใจหรือการคิดรอบด้วยหลักจริยธรรมอันดีงามด้วยงาม สอดคล้องกับ Maneewong (nd., p. 168) กล่าวว่า วินัยในตนเองช่วยให้นักศึกษาควบคุมดูแลตนเองและสังคมส่วนรวมให้เกิดความสงบสุข เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน นอกจากนี้งานวิจัยของ Sanglerduthai

(2008) พบว่า สื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อการสร้างวินัยในตนเองของนักศึกษา

3. การรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการคิดเป็นของนักศึกษามีอิทธิพลรวมอันดับที่สาม การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากการคิดเป็นมีองค์ประกอบการใช้ข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อมมาประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา ซึ่งนักศึกษาจำเป็นต้องใช้การรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชนประกอบการคิดเป็น สอดคล้องกับ กับ Yoelao, Langka, Pimthong and Peungposop (2013) กล่าวว่า มนุษย์เปิดรับข่าวสารเพราะมองเห็นถึงประโยชน์เพื่อนำมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน เมื่อพุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมกัน

4. มโนภาพแห่งตนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการคิดเป็นของนักศึกษามีอิทธิพลรวมอันดับที่สี่ การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากการคิดเป็นมีองค์ประกอบข้อที่หนึ่งคือการใช้ข้อมูลตนเองประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา ซึ่งนักศึกษาต้องมีมโนภาพแห่งตนประกอบการคิดเป็น สอดคล้องกับ Chatsupakul (2014) กล่าวว่า มโนภาพแห่งตนเป็นปัจจัยที่ทำให้ระบบการคิดของบุคคลแตกต่างกัน เพราะความเชื่อมั่นในตนเองเป็นส่วนที่จะทำให้บุคคลแสดงออกทางพฤติกรรมที่ต่างกัน และ Poopunsri and Dumrongpol (2011)

กล่าวว่า การรู้จักตนมีความสำคัญมากที่สุด ทำให้คนเรารู้จักตนและนำไปสู่การประสบความสำเร็จในชีวิต และ Sindhusen (2016, pp.15-16) กล่าวว่า คนที่คิดเป็นแม้จะเจอเรื่องเลวร้ายก็จะพยายามมองหาข้อดี มองเห็นคุณค่าในตนเอง พัฒนาชีวิตให้ดีขึ้นกว่าเดิม นอกจากทำตนเองให้มีความสุขแล้ว คนรอบข้างก็มีความสุขด้วย แต่คนที่คิดไม่เป็นถึงแม้จะมีความสุขแต่กลับคิดเรื่องที่เป็นทุกข์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนักศึกษา ครอบครัว ผู้สอน และผู้บริหารควรกำหนดนโยบายการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเน้นในเรื่องสัมพันธภาพระหว่างบุคคล วินัยในตนเอง การรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชน และมโนภาพแห่งตน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรจะมีศึกษาเชิงเปรียบเทียบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดเป็นของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของเอกชนกับโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดเป็นของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ และควรจะมีศึกษาพัฒนาการคิดเป็นของนักศึกษาจากข้อค้นพบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดเป็น

Reference

- Chatsupakul, K. (2014). *Tips for creating a relationship between people*. Retrieved from http://council.kbu.ac.th/file_download/Article/Article-58-09-30-2.pdf [In Thai]
- Ercan, L. E. (2010). An analysis of the relationship between attitudes towards seeking psychological help and problem solving among university students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2(2), 1814-1819.
- Hajiyakhchali, A. (2013). The effects of creative problem solving process training on academic well-being of shahid Chamran University Students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 84(9), 549-552.

- Maneewong, C. (n.d.). *Student Affairs Administration*. Bangkok: Amonkanpim. [In Thai]
- Ministry of Education Office, the Education Council. (2011). *The main policy to drive education reform in the second decade (AD 2554-2561)* Retrieved from [http:// www.onec.go.th](http://www.onec.go.th) [In Thai]
- Office of the Non-Formal and Informal Education. (2008). *Solve problems with “Thinking” (“Khit Pen”) processes*. Retrieved from http://202.143.165.163/ebook_think/ [In Thai]
- Phra Prom Khunaporn (P.A.Puyutto). (2012). *Life manual*. Bangkok: Amarin Printing. [In Thai]
- Parsons, T. (1960). *Administrative science quarterly: Effective of size, complexity and ownership in administrative intensity*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Panich, V. (2012). *The way to create learning for students in the 21st century*. Bangkok: The freshman Srisarindwiwong. [In Thai]
- Poopunsri, V., & Dumrongpol, D. (2011). *Applied developmental psychology in education*. Bangkok: Ramkhamhaeng University Press. [In Thai]
- Sanglerduthai, C. (2008). Factors affecting on self-discipline of student Nakhon Pathom Rajabhat University, *Journal of Education, Khon Kaen University*, 32(4), 47-53 [In Thai]
- Smuttai, R. (2013). *Pilot research to develop teacher production curriculum for the 21st century*. The National Academic Conference on Educational Research Office of the Secretary of Education Ministry of Education. [In Thai]
- Sindhusen, U. (2016). *“Thinking” (“Khit Pen”) of a world change*. Bangkok: Phutawan. [In Thai]
- Thitikunjaroen, S., & Suvachittanont, W. (2010). *Ru Students’ Listening Behaviors and Needs on Educational Radio Programs*. Bangkok: Ramkhamhaeng University Press. [In Thai]
- Vorapipat, K. (2001). *Thinking idea is to “make life with “Thinking” (“Khit Pen”)”*. Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya. [In Thai]
- Wei, S. (2016). *Harvard University’s World’s Best Teaching Method, Volume 2 “The Course of Success for People Who know how to think “Thinking” (“Khit Pen”) (Jiraporn Netsombat, Translator and compiler)*. Bangkok: B Media. [In Thai]
- Wiratchai, N. (1999). *LISRELL Model: Statistical Analysis for Research (3rd ed.)*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Yoelao, D., Langka, W., Pimthong, S., & Peungposop. (2013). *The Evaluation of Watching Movies for Enhancing Inspiration of Undergraduate Students at Srinakharinwirot University*. Bangkok: Srinakharinwirot University, Behavioral Science Research Institute. [In Thai]